

Corona bewijst: thuiswerken lost files op

Luchtfoto van een ongewoon rustige snelweg A1 ter hoogte van Muiden. Beeld ROBIN VAN LONKHUIJSEN/ANP

Nadat de files afgelopen jaren verveelvoudigden, is het filespook op de Nederlandse wegen sinds de eerste lockdown bijna geheel verjaagd. De congestie is dit jaar 93 procent minder dan in 2019, blijkt uit de nieuwe *Achtergrondrapportage Monitoring Mobiliteit tijdens Covid-19* van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Het aantal auto's op de weg ligt deze maand een vijfde lager dan in november vorig jaar. De enige resterende opstoppingen zijn het gevolg van wegwerkzaamheden en ongelukken.

“De pandemie toont aan wat computermodellen al langer voorspellen, maar wat wetenschappelijk nooit kon worden onderbouwd: dat files bij minder verkeer exponentieel afnemen,” vertelt Ruud Hornman, lector smart mobility aan de Hogeschool Breda. Acht procent minder verkeer betekent liefst 50 procent minder files, blijkt uit de data van het ministerie.

Gespreid reizen

Hoe sterk dat effect is, bleek eind augustus toen het aantal auto's op de wegen weer vrijwel even groot was als normaal. [De files bleven weg](#). “Dat kwam doordat mensen vaker gespreid, buiten de spits reizen,” vertelt verkeerspsycholoog Gerard Tertoolen. En dat komt weer doordat het door corona minder belangrijk is om op tijd op het werk te komen.

De les van de coronapandemie is daarmee dat thuiswerken inderdaad uiterst effectief werkt tegen files. “En niet alleen hele dagen, ook al enkele uren op een dag,” zegt Erik Verhoef, hoogleraar vervoerseconomie aan de VU. “Als we dat eerste overleg via Zoom of Teams doen, kun je daarna filevrij van Amsterdam naar Rotterdam rijden.”

Het andere advies luidt dat het kabinet werk moet maken van rekeningrijden of spitsheffingen, zeggen de verkeersexperts. “Als je met kilometerbeprijzing of een spitsheffing 5 tot 10 procent van de automobilisten van de weg kunt halen, scheelt dat de helft aan files,” zegt vervoerseconoom Verhoef. “Dan hoeft je miljarden euro's minder in nieuwe wegen of stroken asfalt te steken. Dat geld is immers puur bedoeld om pieken op te vangen.”

Weerstand verdwijnt

Hoogleraar Verhoef wijst erop dat de files een keer terugkeren. “Dit is het geschikte moment om te beginnen met rekeningrijden, nu raak je automobilisten bovendien weinig in de portemonnee.”

De kansen voor rekeningrijden lijken na decennia van weerstand langzaam te keren. Zelfs de VVD draait

in haar nieuwe verkiezingsprogramma voorzichtig bij. Belangrijke reden is de komst van elektrische auto's. Hierdoor vallen de brandstofaccijnzen weg en dreigt een miljardtekort voor de schatkist. Stekker- en emissieloze auto's per kilometer belasten, wordt in Den Haag als een logisch alternatief gezien. Maar nu alle auto's emissieloos op termijn worden, betekent dat in praktijk een algemene kilometerheffing.

In oktober kwam ook een onderzoek van het Kabinet naar buiten, waaruit blijkt dat invoering van een spitsheffing in 2030 de verloren reistijd door files met 43 tot 68 procent kan verminderen. Dat onderzoek werd in het kader van het Klimaatakkoord gedaan. [D66 riep het kabinet op](#) meteen te beginnen met werk maken van rekeningrijden, maar dat vond de VVD te gortig.